

Alþingi
Erindi nr. P 137/763
komudagur 6.8.2009

Fjármálaráðuneytið

Minnisblað

Viðtakandi: Fjárlaganefnd Alþingis
Sendandi: Indriði H. Þorláksson
Dagsetning: 6. ágúst 2009-08-06
Málsnúmer: FJR09020124
Brefalykill: 032

Efni: Um forgangsrétt tryggingasjóða innstæðueigenda í þrotabú í Danmörku, Noregi og í Bretlandi.

Í greinargerð send Fjárlaganefnd Alþingis 30. 07.2009, var m.a. fjallað um forgangsrétt tryggingasjóða innstæðueigenda sem yfirtekið hafa kröfur innstæðueigenda gagnvart þrotabúi að einhverku eða öllu leyti. Í málinu hafði því sjónarmiði verið haldið fram að með yfirtöku innstæðukröfu fengi Tryggingasjóður innstæðueigenda forgang gagnvart þrotabúinu umfram það sem eftir væri af kröfunni í hendi innstæðueigandans eða þess sem yfirtekið hefði kröfuna. Höfðu þau sjónarmið að vísu ekki verið studd beinum ákvæðum laga um Tryggingasjóð innstæðueigenda en vísað til þess sem talið var sambærilegt í íslenskum rétti og ennfremur talið að það væri í samræmi við það sem gerðist í öðrum löndum.

Danmörk og Noregur

Í tilefni af þessu var leitað eftir upplýsingum um hvernig þessum málum væri háttað í Danmörku og Noregi og er greint frá niðurstöðum þess í meðfylgjandi minnisblaði frá lögmannsstofunni LEX/Eiríki Elísi Þorlákssyni, sem leitað til danskrar og norskrar lögmannastofa með spurningar um þessi efni.

Við spurningu 1, hvort sjóður viðkomandi lands sem greiddi bætur yfirtæki jafnframt kröfur gagnvart þrotabúinu, var svar beggja landanna að svo væri.

Við spurningu 2, hver væri staða kröfu sem þannig væri yfirtekin gagnvart þrotabúinu, var svarið að rétt hæð hinnar yfirteknu kröfur væri sama rétt hæð kröfu innstæðueiganda.

Svar við spurningu 3, hvort kröfur sjóðsins nytu einhvers konar forgangs umfram aðrar kröfur af sömu rétt hæð, var svarað neitandi.

Viðbótarspurningu með dæmi um að tryggingasjóður hafi yfirtekið hluta kröfu en afgangur hennar væri í hendi innstæðueigandans var svarað þannig að í Noregi

stæðu þessir aðila jafnfætis gagnvart úthlutun úr búinu en í svarinu frá Danmörk kom fram að sjóðurinn fengi ekki greiðslu frá þrotabúinu fyrr en innstæðueigandinn hefði fengið kröfu sína að fullu greidda frá sjóðnum og búinu.

Svar við spurningu 4 sem var um reglur ábyrgjasjóða launa í löndunum kom fram að krarfa slíkra sjóða sem greitt hafa tryggingu hefur sömu stöðu gagnvart þrotabúi og krafa launamanns vegna efirstöðva launanna eins og almennt er gert hér á landi en sú skoðun að því ætti að haga með öðrum hætti hafði verið aðalröksemd fyrir meintum sérstökum forgangi Tryggingasjóðs innstæðueigenda.

Bretland

Meðfylgjandi er einnig skjal frá breska fjármálaeftirtitinu (FSA) þar sem gerð er grein fyrir reglum um greiðslur úr breska innstæðutryggingasjóðsins. Þar kemur fram að þar í landi eru reglurnar þær að hafi tryggingasjóður greitt bætur og yfirtekið þannig hluta af kröfu innstæðueigandans á hann ekki rétt á greiðslu úr þrotabúinu fyrr en að fullu hefur verið gert upp við innstæðueigandann. Er hér um sömu reglu að ræða og fram kemur í svari Dana.

Það kemur einnig fram að öfug regla þ.e. forgangur tryggingasjóðsins umfram innstæðueigandann hafi verið í gildi fyrir árið 2001 þegar breytt var yfir í núgildandi reglu. Ennfremur er þar bent á þriðju leiðina, millileið sem er hliðstæð þeirri reglu sem gildir hér á landi og í Noregi, þ.e. að tryggingasjóðurinn og kröfuhafinn hafi jafnan forgangsrétt.

Niðurstaða

Í þessum þremur löndum er reglur um forgang tryggingasjóðs vs innstæðueiganda með þeim hætti að í Noregi hafa þessir aðilar jafnan forgang til greiðslna úr þrotabúi en í Danmörku og Bretlandi hefur innstæðueigandinn forgang umfram sjóðinn. Uppgjörssamningur TIF og breska sjóðsins og hliðstæð ákvæði í lánasamningi við Holland tryggir hinum erlendu aðilum, hvort sem er innstæðueigendum eða erlendu sjóðunum sem yfirtekið hafa hluta af þeirra kröfum ekki betri rétt en íslenski sjóðurinn hefur og ekki betri rétt en þessir sjóðir hefðu haft án þessara samningsákvæða. Þvert á móti eru ákvæði samninganna í fullu samræmi við þær reglur sem gilda á Íslandi og í Noregi, sem eru íslenska sjóðnum hagstæðari en þær reglur sem í gildi eru í Bretlandi og í Danmörku.

- Fylgiskjöl:
1. LEX/Eiríkur Elís Þorláksson; Úthlutun úr búi fjármálafyrirtækis vegna krafna sem rætur eiga að rekja til iistæðna samkvæmt dönskum rétti og norskum rétti
  2. Fiscal Services Authority; Operation of the Financial Services Compensation Scheme (FSCS) for deposit protection

MINNISBLAÐ

Til: Stjórnar Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta
Frá: LEX / Eiríki Elísi Þorlákssyni hrl.
Dags.: 31. júlí 2009
Efni: Úthlutun úr búi fjármálafyrirtækis vegna krafna sem eiga rætur að rekja til innstæðna samkvæmt dönskum og norskum rétti

I.

Inngangur

Í tilefni af umræðum um hvort Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta (TIF) eigi rétt á greiðslu á undan erlendum tryggingarsjóðum þegar kemur að uppgjöri innstæðna úr búi Landsbankans og tilvísana til norræns réttar í því sambandi hefur verið aflað álits norskrar og danskrar lögmannsstofu á réttarstöðunni þar í landi.

Nánar tiltekið var leitað til dönsku lögmannsstofunnar Bech-Bruun, sem er með höfuðstöðvar í Kaupmannahöfn, og norsku lögmannsstofunnar Wikborg Rein, sem er með höfuðstöðvar í Oslo, og óskað svara við neðangreindum spurningum:

- „1. If payments are made from the Danish/Norwegian Guarantee Fund for Depositors to depositors under the Danish/Norwegian Act which implement Directive 94/19 on deposit guarantee schemes does the fund overtake the depositors claim against the insolvent company?
2. If that is the case what is the status of the fund's claim against the insolvent company (i.e. is it a priority claim or some different type of claim)?
3. Do the claims of the fund (stemming from its payments to depositors) enjoy any kind of superpriority over other claims which have the same ranking (i.e. should the claims of the Guarantee Fund be paid in full, before other claims which have the same ranking are considered)? If so, what is the basis for this?
4. Please explain, what ranking claims which the Norwegian Guarantee Fund for salaried employees holds against a bankrupt estate (as a result of payments made from the Fund to employees) have and whether these claims have some kind of superpriority over other claims of the same ranking?“

Jafnframt var eftirfarandi viðbótarfyrirspurn beint til lögmannsstofanna:

„Could you please clarify the following issue under Danish/Norwegian law:

Example: A depositor has a claim of 50.000 against an insolvent bank. He receives payment of 20.000 from the Guarantee Fund, but still holds a claim for 30.000 against the bank.

Question: If such partial payment is made to depositors from the Guarantee Fund will the claim against the bank which has been assumed by the Fund have the same ranking as the depositor's claim against the bank (i.e. for the amount of 30.000 which he has not received from the bank)?“

Eftirfarandi umfjöllun er byggð á svörum lögmannsstofanna við framangreindum fyrirspurnum., en auk þess var aflað nnánari skýringa á ákveðnum atriðum.

II.

Réttarstaðan samkvæmt dönskum rétti

Ef greitt er til innstæðueigenda úr danska tryggingarsjóðnum yfirtekur sjóðurinn kröfu innstæðueigandans gagnvart hinu ógjaldfæra fjármálafyrirtæki. Samkvæmt því á sjóðurinn endurkröfu gagnvart fjármálafyrirtækinu.

Samkvæmt dönskum rétti er meginreglan sú að framsalshafi kröfu öðlast ekki betri rétt gagnvart skuldara en framseljandi átti, auk þess sem tekið er fram í 99. gr. danskra laga um gjaldþrotaskipti að rétt hæð kröfu breytist ekki í kjölfar framsals. Þá kemur hvorki fram í dönskum lögum um gjaldþrotaskipti né öðrum reglum að krafa tryggingarsjóðsins njóti einhvers konar forgangs umfram kröfur annarra kröfuhafa. Samkvæmt þessu er staðan samkvæmt dönskum rétti sú að rétt hæð kröfu tryggingarsjóðsins og rétt hæð kröfu innstæðueigandans gagnvart hinu ógjaldfæra fjármálafyrirtæki er sú sama.

Þeirri spurningu hvort kröfur sjóðsins njóti einhvers konar forgangs umfram aðrar kröfur sem hafa sömu stöðu samkvæmt dönskum rétti þannig að greiða beri kröfu sjóðsins áður en úthlutun vegna annarra krafna með sömu rétt hæð fer fram var svarað neitandi.

Þá var víðbótarspurningunni um það hvort þær aðstæður að sjóðurinn hafi greitt hluta innstæðukröfu og yfirtekið hana leiði til þess að krafa sjóðsins hafi sömu stöðu og krafa innstæðueigandans (vegna þess hluta sem ekki hefur verið greiddur af sjóðnum) gagnvart fjármálafyrirtækinu svarað játandi. Sérstaklega var tekið fram að samkvæmt dönskum rétti muni sjóðurinn ekki fá greiðslu frá búinu fyrr en innstæðueigandinn hafi fengið kröfu sína að fullu greidda frá sjóðnum og búinu.

Hafi danski ábyrgðarsjóður launa greitt starfsmönnum launakröfur öðlast hann kröfu gagnvart hinu ógjaldfæra fyrirtæki sem hefur sömu rétt hæð og krafa starfsmannsins. Þessi krafa sjóðsins hefur ekki forgang umfram aðrar kröfur með sömu stöðu.

III.

Réttarstaðan samkvæmt norskum rétti

Ef greitt er til innstæðueigenda úr norska tryggingarsjóðnum yfirtekur sjóðurinn kröfu innstæðueigandans gagnvart hinu ógjaldfæra fjármálafyrirtæki. Samkvæmt því á sjóðurinn endurkröfu gagnvart fjármálafyrirtækinu.

Samkvæmt norskum rétti hefur krafa sjóðsins sömu rétt hæð og krafa innstæðueigandans gagnvart hinu ógjaldfæra fjármálafyrirtæki.

Þeirri spurningu hvort kröfur sjóðsins njóti einhvers konar forgangs umfram aðrar kröfur sem hafa sömu stöðu samkvæmt norskum rétti þannig að greiða beri kröfu sjóðsins áður en úthlutun vegna annarra krafna með sömu rétt hæð fer fram var svarað neitandi.

Þá var víðbótarspurningunni um það hvort þær aðstæður að sjóðurinn hafi greitt hluta innstæðukröfu og yfirtekið hana leiði til þess að krafa sjóðsins hafi sömu stöðu og krafa innstæðueigandans (vegna þess hluta sem ekki hefur verið greiddur af sjóðnum) gagnvart fjármálafyrirtækinu svarað játandi. Jafnframt var tekið fram að samkvæmt norskum rétti séu engar reglur, venja eða framkvæmd sem bendi til þess að greiða beri kröfu sjóðsins að fullu áður en greitt er vegna kröfu innstæðueigandans. Þar sem tryggingarsjóðurinn tekur yfir kröfu innstæðueigenda að því marki sem greiðsla úr sjóðnum hefur átt sér stað er talið að krafa sjóðsins hafi sömu rétt hæð og krafa innstæðueigandans, en samkvæmt því hefur ekki verið talið að það beri að greiða sjóðnum á undan innstæðueigandanum.

Hafi norskur ábyrgðarsjóður launa greitt starfsmönnum launakröfur öðlast hann kröfu gagnvart hinu ógjaldfæra fyrirtæki sem hefur sömu rétt hæð og krafa starfsmannsins. Þessi krafa sjóðsins hefur ekki forgang umfram aðrar kröfur með sömu stöðu.

IV.

Samantekt

Samkvæmt þeim svörum sem borist hafa frá fyrrgreindum lögmannsstofum er staðan samkvæmt dönskum og norskum rétti sú að tryggingarsjóður í þessum ríkjum yfirtekur kröfur innstæðueigenda að því marki sem þær eru greiddar. Endurkröfur tryggingarsjóðsins njóta sömu rétt hæðar og kröfur innstæðueigandans.

Jafnframt njóta kröfur sjóðsins ekki forgangs umfram aðrar kröfur sem njóta sömu rétt hæðar þannig að greiða beri kröfu sjóðsins áður en úthlutun vegna annarra krafna með sömu rétt hæð fer fram.

Hafi sjóðurinn greitt hluta innstæðukröfu og yfirtekið hana hefur krafa sjóðsins samkvæmt dönskum og norskum rétti sömu stöðu og krafa innstæðueigandans (vegna þess hluta sem ekki hefur verið greiddur af sjóðnum). Ennfremur, er ekki gert ráð fyrir því að sjóðurinn fái fulla greiðslu við úthlutun úr búinu áður en úthlutað er til innstæðueigandans.

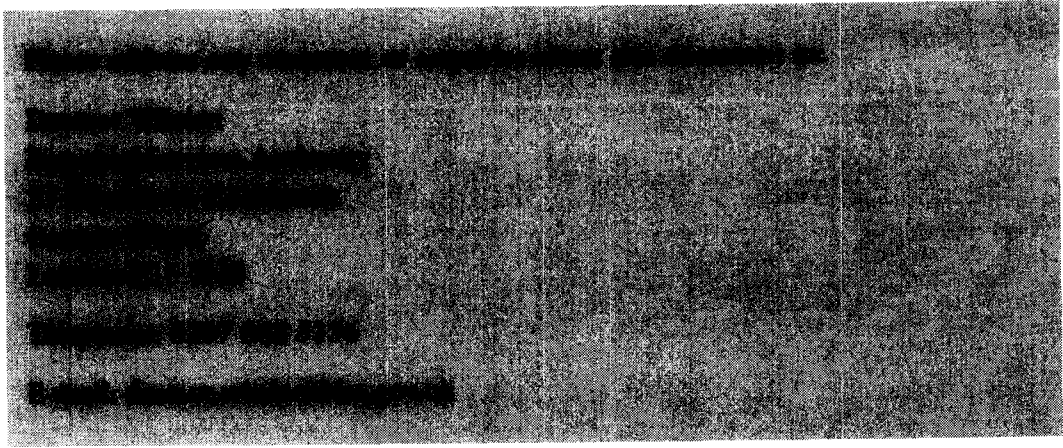
Financial Services Authority

**Feedback on tripartite
consultation document:
operation of the Financial
Services Compensation
Scheme (FSCS) for
deposit protection**

June 2008

Contents

Introduction	3
Compensation limit for deposits and coverage	3
How the current system for deposits operates and other possible approaches	4
Consumers with deposits at or below the FSCS limit	5
Consumers with deposits above the FSCS limit	5

Introduction

1. In January 2008 the tripartite authorities¹, working together with the FSCS, issued a consultation document *Financial stability and depositor protection*². About 100 responses have been received to that document. Details of the responses received will be published shortly, as part of a further round of consultation on these issues to be taken forward over the summer. The FSA will then issue a consultation paper (CP) in due course on issues relevant to the compensation scheme, including limits for all the FSCS sub-schemes and not just that for deposits.
2. The Tripartite Authorities are in the process of analysing responses to the January consultation document in detail. The Authorities will be holding further discussions with interested parties such as trade bodies and consumer bodies as part of the next round of consultation, before the FSA issues the CP. So we cannot give any indication at present of our likely reaction to the responses. The purpose of this document is to enable informal discussions to continue with stakeholders in the period prior to the publication of our CP, building on discussions held with respondents and other stakeholders during the current round of consultation. The paper also explains how the current FSCS system for deposits operates and sets out other possible approaches. We propose to seek views on these options in the discussions we will be holding with interested parties before issuing our CP.

How the current system for deposits operates and other possible approaches

3. During the current round of consultation, including discussions that the FSA and other Authorities have held with stakeholders on the issue of compensation limits, a range of views have emerged. Some hold that no increase on the current limit of £35,000 is needed, while others argue that an increase would provide consumers with a greater degree of confidence in their deposits. A general theme was that care needed to be taken with communication of the compensation limit, so that consumers were given sufficient information to be better informed than at present, but were not caused to worry by being given too much information.
4. To facilitate further debate before we issue our CP we feel it is helpful to set out in more detail than was the case in the January consultation document how the current compensation limit would be applied in the event of a bank failure, and other possible approaches. The description below looks at the position of consumers with deposits at or below the compensation limit and those with amounts exceeding that limit.
5. In October 2007 we removed coinsurance³ to protect consumers up to a maximum of 100% of £35,000 and we will be consulting in our CP on the possible need for further changes. The options appear to be to keep the limit at £35,000, increase it by a finite amount or have no upper limit. There was no clear consensus on any of these

---

1 FSA, HM Treasury and Bank of England.

2 www.hm-treasury.gov.uk/media/3/5/banking_stability_pu477.pdf

3 Before coinsurance was removed, depositors were protected for 100% of the first £2,000 of their deposit and 90% of the next £33,000, so the maximum compensation was £31,700.

options in the feedback received on Chapter 5 of the January consultation document, and further analysis will be needed before we can put forward firm proposals.

Consumers with deposits at or below the FSCS limit

6. For protected depositors with an account or accounts of a total net amount up to the limit, the situation is straightforward. If a bank fails, they will be entitled to compensation for the whole value of their deposit(s) from the FSCS. At the current limit of £35,000, this will be the case for around 97% of bank accounts and 95% of building society accounts. With a £50,000 limit this figure rises to 98% of bank accounts and 97% of building society accounts.

Consumers with deposits above the FSCS limit

7. Those protected depositors who have money deposited over the compensation limit will receive compensation promptly for the amount of their deposit up to the limit (currently £35,000), in the same way as depositors with funds below the limit. So all protected depositors will receive prompt compensation up to the FSCS limit.
8. Depositors with deposits above the limit may also receive additional funds above and beyond what comes from the FSCS compensation scheme. How much they receive depends on the rate of recoveries (also known as the dividend rate) from the estate of the failed bank and how those recoveries are allocated between the FSCS and the depositor. We have identified three methods for allocating recoveries, which are broadly described below.

Current loss allocation method

9. The present method is a loss protection scheme, so the depositor is protected up to £35,000 for the net loss for any protected deposit. This means that the FSCS, in return for paying compensation of up to £35,000, takes over the depositor's rights against the bank and pays over recoveries received from the estate of the bank to the depositor unless and until the deposit has been fully repaid⁴.
10. So, for example, assuming a 60% recovery rate, if a protected depositor has £100,000 with the failed bank, he would initially receive £35,000 from the FSCS. The FSCS would later receive a 60% recovery (£60,000) from the liquidator and pay it over to the depositor. So the depositor's total recovery would be £95,000 and the loss £5,000. FSCS's recovery would be nil.
11. To look at this in a different way, the depositor is entitled to a recovery of £60,000 from the failed bank, leaving him, at this stage, facing a potential net loss of £40,000. But he is also entitled to compensation from the FSCS, which will cover up to £35,000 of this loss. So his total recovery is actually £95,000.
12. In reality, liquidations of banks can take many years. Therefore, depositors will have to wait until the liquidator has completed the liquidation to find out how much more

---

⁴ The payment of recoveries by the FSCS to the depositor means that the depositor suffers no disadvantage from the acceptance of the offer of compensation before receipt of the recoveries.

they might receive in total, and there is of course no certainty that they will receive any further payments.

Previous DPB method

13. The system in the UK has not always worked like this. Before the current regulatory system was set up on 30 November 2001, the Deposit Protection Board (DPB - the predecessor to the FSCS in relation to deposits) was in operation and the system worked differently. The DPB protected the first part of a protected depositor's loss. It would take over the depositor's rights against the bank (up to the amount of compensation paid) and so be reimbursed by the liquidator for any compensation payment it had made to the depositors.
14. So, following the example above and assuming today's compensation limit and a recovery rate of 60%, a depositor with £100,000 with the failed bank would have a total recovery of £60,000. The depositor would initially receive £35,000 from the DPB. Once the liquidator had finalised the liquidation, £35,000 of the £60,000 recovery would be paid to the DPB and the remainder would go to the depositor, meaning that the depositor in total would receive £60,000 and suffer a total loss of £40,000.

An alternative method

15. There are other ways in which a deposit compensation scheme can work, which lie in the middle ground between the two contrasting methods mentioned above. With one such method, the depositor receives the compensation payment from the FSCS in the usual way. The recovery percentage is then applied to the remainder of their original deposit. So if the general recovery rate is 60%, the depositor could expect to recover the same proportion of their loss above the limit. (This might therefore be described as a 'rateable' method.) With this method, the recoveries are shared between the compensation scheme and the consumer.
16. Using the same example as above, the depositor has £100,000 deposited with the failed bank and as such receives compensation from the FSCS of £35,000. They are then entitled to recover part of their remaining loss (£65,000) at the 60% recovery rate. Therefore, the total recovery for the depositor is £35,000 (FSCS payment) plus £39,000 (60% of the remainder of their loss of £65,000). The total payment received by the depositor is £74,000 and the total loss is £26,000.
17. In this system the FSCS would again stand in the shoes of the depositor to recover some (but, assuming a recovery rate of less than 100%, not all) of the compensation it had paid out to the depositor. In our example, the FSCS would receive back 60% (recovery rate) of the £35,000 that it had paid out to the depositor, which would be £21,000.

Summary

18. This is a complicated topic but the basic mathematics behind each of the systems is actually straightforward. There are some similarities between the three methods. Each system may, if the protected deposit exceeds £35,000, result in depositors

receiving payments in two or more instalments. And in each case, the depositor may receive in total more than the FSCS limit. But because this is also dependent on the recovery rate from the failed bank, the depositor will not know in advance how much the total payments will be.

19. With all three methods, the payments made by the FSCS that cannot be recovered from the failed bank will be a cost to FSCS levy payers. The cost to levy payers is greatest with the current method, least with the DPB method. The rateable method represents a compromise between the two, and conforms to the common understanding of what is meant by deposit compensation – full coverage up to the FSCS limit of £35,000, with the right to participate in recoveries for amounts on deposit in excess of the limit.
20. The table below summarises how the three methods would operate, assuming a consumer deposit of £100,000.

Consumer's total recovery and levy payers' net compensation costs

Recoveries	Current FSCS rules			DPB rules			'Rateable' option		
	50%	70%	90%	50%	70%	90%	50%	70%	90%
Consumer receives back, including FSCS compensation	£85,000	£100,000	£100,000	£50,000	£70,000	£90,000	£67,500	£80,500	£93,500
Consumer loses	£15,000	£0	£0	£50,000	£30,000	£10,000	£32,500	£19,500	£6,500
Levy payers contribute	£35,000	£30,000	£10,000	£0	£0	£0	£17,500	£10,500	£3,500

Please address any comment or enquiries about this document to:

Dermot Whelan
 Financial Services Authority
 25 The North Colonnade
 Canary Wharf
 London E15 1HB

Telephone: 020 7066 5156
 E-mail: dermot.whelan@fsa.gov.uk

The Financial Services Authority
25 The North Colonnade Canary Wharf London E14 5HS
Telephone: +44 (0)20 7066 1000 Fax: +44 (0)20 7066 1099
Website: <http://www.fsa.gov.uk>

Registered as a Limited Company in England and Wales No. 1920623. Registered Office as above.